

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

„Bogata“ Slovenija

V zadnji proračunski razpravi so naši poslanci ostro kritizirali sedanjo davčno prakso v Sloveniji in so opravičeno naglašali, da so davčna bremena v sedanji višini za Slovenijo z ozirom na njeno gospodarsko moč komaj še znosna.

Pritožbe slovenskih poslancev so vzbudile pozornost in ugledni gospodarski list »Narodno blagostanje«, ki izhaja v Beogradu, se je v svoji preiskavi o gospodarskem stanju Slovenije povzpela do trditve, da Slovenija le ni tako revna kakor to trdijo njeni zastopniki v parlamentu, ampak da je to dežela, ki ima v celi državi razmeroma največ industrije, ki donša prav lepe dohodke, odkoder seveda sledi, da je Slovenija »bogata« dežela, ki lahko plačuje in plačuje, pa ji denarja nikdar ne zmanjka...

Nam se pa vseeno zdi, da so se gospodje, ki so postavili to trditev, le nekoliko zmotili.

Prvo, kar moramo določiti je pojem bogastva kakšne dežele. Navadno imenujemo bogate tiste dežele, ki imajo v izobilju vsega, kar potrebujejo ljudje za svoje življenje in za svojo kulturo: kdor ima doma dovolj žita, živine, lesa in rude, da je »bogata«. Ne rečemo, da v tem pomenu besede Slovenija ne bi bila »bogata«. Da, je bogata lesa, bogata je rud, in tudi nekaj sadja zraste pri nas in tudi nekaj živine ljudje zrede.

Drugo vprašanje — in to prihaja zlasti za davčno moč v poštev — pa je to, kdo to bogastvo izrablja in koliko koristi ima kdo od njega. Če bi bila naša dežela n. pr. last enega samega denarnega mogotea, bi pač ta užival vse dobrote dežele, vse prebivalstvo pa bi bilo njemu gospodarsko zaslužnjeno in bi moglo morebiti le za silo živeti od milosti bogatina. V tem slučaju bi bila pač dežela »bogata«, veliki reveži pa bi bili — razun enega — vsi prebivalci dežele! Zato torej ne zadošča, da je le dežela »bogata«, ampak bogati morajo biti predvsem prebivalci dežele in ti so najštevilnejši davkoplačevalci.

V Beogradu imajo čisto prav, če trdijo, da je pri nas industrija visoko razvita, da so pri nas bogati premogovniki, da so pri nas velike elektrarne in da tekstilne tovarne rastejo pri nas kakor gobe po dežju. Toda mi se moramo vprašati: Kdo pa ima korist od tega »bogastva« Slovenije? Ali jo ima mar tisto prebivalstvo, ki zasluži v teh »bogatih« podjetjih komaj po 1 dinar na uro ali pa po kakih 300 do 400 Din na mesec, ali pa jo ima prav pičlo število lastnikov podjetij, pa še ti večinoma niso domačini? In vprašati se moramo dalje: Ali naj plačuje kmet, ki za svoj pridelek skoraj nič ne dobi, visoke davke samo zato, ker imajo vso gospodarsko korist od slovenskih prirodnih »bogastev« skoraj samo tujci?

Ni torej dovolj ugotoviti, ali je dežela bogata ali ne, ampak pri odmeri davka je treba upoštevati tudi to, kdo ima od tega bogastva kakšno korist in ta naj plačuje, kdor uživa, ne pa tisti, ki niti koruznega močnika nima vsak dan dovolj.

Nova vlada

Nobenega ministra brez portfelja

V sredo 18. t. m. so zvečer uradno poročali iz Beograda, da je vlada g. Uzunovića odstopila, na kar je g. Nikola Uzunović sestavil novo vlado, v kateri se nahajajo:

Nikola Uzunović, predsednik vlade

Minister za socialno politiko dr. Fran Novak

predsednik vlade: Nikola Uzunović,
kmetijski minister: Dragutin Kojić,
prosvetni minister: dr. Ilija Šumenković,
pravosodni minister: Boža Maksimović,
prometni minister: Svetislav Milosavljević,
dosedanji ban Vrbaske banovine,
minister za telesno vzgojo: dr. Grga Angje-
linović,
finančni minister: dr. Milovan Gjorgjević,
minister za trgovino in industrijo: Juraj
Demetrović,
zunanji minister: Bogoljub Jevtić,
notranji minister: Živojin Lazić,

minister za socialno politiko in narodno zdravje: dr. Franjo Novak,
vojni minister: Milovan Milovanović, armadni general in dosedanji načelnik generalnega štaba,

minister za gozdove in rudnike: dr. Milan Ulmanski, dosedanji generalni ravnatelj gozdarskega podjetja »Šipac«,

gradbeni minister: dr. Stjepan Srkulj.

Ministre katoliške veroizpovedi je zaprisegel msgr. dr. Avguštin Juretić.

Kakor je iz sestave vlade razvidno, so iz vlade izpadli vsi ministri brez portfelja, in sicer dr. Albert Kramer, dr. Karamehmedović in ministri Pucelj, dr. Lavoslav Hanžek in general Stojanović.

Izjava predsednika vlade g. Uzunovića

Takoj po zaprilegi je predsednik vlade gospod Uzunović izjavil časnikarjem o pomenu izpremembe v vladi sledeče:

»Niti ta sprememba ni nobena politična sprememba vlade, kakor tudi ni bila ona od 27. januarja. Nova, pravkar rekonstruirana vlada bo vodila politiko, ki je zasnovana s šestojanuarskim manifestom, ki temelji na državni ustavi, na ideologiji državnega in narodnega edinstva in na obvarovanju državne celote. V zunanji politiki, ki se vodi pod vodstvom našega velikega in dobrega kralja v sodelovanju z našimi zavezniki in prijatelji tako uspešno za ohranitev miru, istotako ne bo nobenih sprememb. Vsa skrb vlade bo usmerjena h konstruktivnemu delu in bo vlada preiskala vse možnosti, da se doseže čimvečji gospodarski napredek države s čim manjšimi težavami in žrtvami. Vlada bo delala intenzivno v vseh smereh in bo rada sprejela vse zdrave ideje, ki so se že slišale v zakonodajnem telesu in o katerih se je že živahno debatiralo.

Ker moramo varčevati, je potrebna redukcija na vseh straneh, in to se je imelo ob rekonstrukciji vlade tudi pred očmi. Kakor se vidi, danes ni več v vladi nobenega ministra brez listnice. Delovanje ministrov, ki danes niso več v vladi, nam je bilo drago in koristno, in zaradi tega ne bodo manj marljivo služili v korist splošnosti, kakor so tedaj, ko so bili še v vladi.

Iz tega, kar je gori povedano, in iz sestave nove vlade jasno izhaja, da ta sprememba ni nikakršnega političnega značaja, ampak da so jo diktirali poslovni razlogi, kar najbolj dokazuje tudi dejstvo, da je za ministra za gozdove in rudnike postavljen znani strokovnjak za posle tega resora g. Ulmanski, za prometnega ministra pa istotako priznani strokovnjak Milosavljević, dosedanji ban vrbaske banovine in bivši prometni minister.

Novi ministri

Novi minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Fran Novak je bil rojen 2. oktobra 1. 1878. v Šmarju pri Jelšah. Po končani gimnaziji v Ljubljani je dovršil pravne študije na Dunaju in kmalu potem je odprl odvetniško pisarno v Ljubljani.

Politično se pred vojno ni mnogo udeleževal, čeprav je bil nekaj časa doželni poslanec, pač pa se je odlikoval v tistem, a zato nič manj živahnem in napornem podrobnejšem narodnem delu. Tudi po vojni ni aktivno posegel v javno življenje; šele po spremembi od 6. januarja je bil izvoljen v senat, ki ga je izvolil za svojega podpredsednika. Kot politik je bil novi minister vedno na glasu kot miren, trezen in preudaren mož.

Sedanji minister vojne in mornarice armijski general Milan Milovanović je bil rojen 30. aprila 1. 1874. v Šetorju pri Požarevcu. Vojno akademijo je dovršil z izvrstnim uspe-

hom, nato pa je služboval kot častnik generalnega štaba v najodličnejših in najbolj zaupnih položajih. Divizijski general je postal 1. 1920., pred nekaj leti pa je postal armijski general in šef generalnega štaba.

Vojak je tudi novi minister za promet g. Svetislav Milosavljević. Minister za promet je bil že 1. 1926. v tedanji vladi g. Uzunovića, ker je že takrat bil znan kot železniški strokovnjak. Rojen je bil 7. septembra leta 1882. v Nišu, iz vojne akademije pa je izšel kot inženjerski častnik. Po naglem napredovanju v generalštabni službi, kjer je vodil vojno-železniške posle, je postal 1. 1926. minister za promet, po 6. januarju pa je bil postavljen za bana vrbaske banovine.

Dr. Milan Ulmanski, novi minister za gozdove in rudnike, je bil rojen 1. 1880. v Zagrebu, kjer je tudi dovršil svoje študije. Nato je služboval pri raznih rudniških in gozdarskih podjetjih, dokler ni postal generalni ravnatelj velikega državnega lesnega podjetja »Šipac« v Bosni.

Jugoslavija in Turčija

Pretekli teden se je mudil v Ankari, v glavnem mestu nove Turčije, naš minister za zunanje zadeve Bogoljub Jevtić, da v razgovoru z odločilnimi turškimi državniki še bolj poglobi prijateljsko zvezo med obema državama, in sicer na podlagi »balkanskega sporazuma«.

O posvetovanju in o uspehih razgovorov so izdali sledeče uradno poročilo:

»V teku poseta, ki ga je napravil jugoslovenski zunanji minister g. Bogoljub Jevtić v Ankari, je bil sprejet v avdijenci pri predsedniku republike, s katerim je imel dolg razgovor. Prav tako je jugoslovenski minister imel razgovore s predsednikom turške vlade Izmed pašo in zunanjim ministrom Tefrikom Ruždi bejem. V teku teh razgovorov, ki so se nanašali na vsa vprašanja, ki zanimajo obe državi (zlasti pa po načinu, kakor jugoslovenska in turška vlada pojmujeta balkanski pakt, kakor tudi politiko sodelovanja, ki sloni na balkanskem paktu, v korist miru tega dela kontinenta, a na osnovi neodvisnosti vseh balkanskih držav in varnosti njihovih balkanskih meja), je bila znova ugotov-

ljena popolna soglasnost v pogledu na vsa ta vprašanja. Dosežen je bil sporazum o tem, da Jugoslavija in Turčija, zvesto udani stvari miru, nadaljujeta v duhu sodelovanja in solidarnosti nadaljnji razvoj te politike v smislu vedno tesnejšega zblizanja med tema dvema državama v okviru balkanskega sodelovanja tako, kakor je bilo to zamišljeno v Atenah in Beogradu o priliki sestanka zunanjih ministrov držav podpisnic balkanskega pakta. Da se doseže zveza, ki je potrebna za nadaljevanje tako započete sodelovanja, bosta Turčija in Jugoslavija druga drugo sproti obveščali o vsem, kar bi izvedeli glede zadev, ki zanimajo obe državi in Balkan sploh. Oba zunanja ministra sta sklenila izpopolniti odnose med obema državama še z elementi, ki jih je doslej manjkalo ter se bodo v to svrhu čimprej sklenile trgovinska pogodba, pogodba o medsebojnem naseljevanju, pogodba o izročanju krivcev in pogodba o medsebojni pravni pomoči.«

Prvi rezultat teh pogajanj pa bo sklep nove trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Turčijo.

Denarja ni . . .

V svojem članku, ki smo ga objavili v zadnji številki »Kmetijskega lista« pod tem naslovom, smo naglasili potrebo čim enotnejšega nastopa vseh naših denarnih zavodov, da se rešimo iz denarne krize z lastno močjo, kolikor je to pač mogoče in dosegljivo. Tak skupen in enoten nastop bi moralno gotovo znatno učinkoval, in bi brez dvoma zelo dvignil omajano zaupanje v naše denarne zavode.

Če pa govorimo za enoten nastop, si tudi ne smemo prikrivati težav, ki bi jih bilo treba premagati.

Prva in največja taka težava je medsebojna gospodarska konkurenca. Naravno je, da hoče vsak zavod veljati za najbolj solidnega in za najmočnejšega in zato si poskuša pomagati vsak sam iz lastne moči, kolikor si pač more. Kakor pa je to prizadevanje razumljivo, tako utegne biti delovanje na latno pest v današnjih razmerah tudi za najboljši zavod škodljivo, ker se v časih krize ne prerado zgodi, da padec ali polom tudi najšibkejšega zavoda potegne za seboj tudi močnejše zavode, kar pa bi se dalo preprečiti z medsebojno pomočjo. Ni torej dobro, če se zavodi, ki se še ne poslužujejo ugodnosti zaščite, na tistem rogajo onim, ki so že ali pa še bodo za to zakonsko ugodnost zaprosili: Danes meni — jutri tebi!

Najmanj razumljivo pa nam je v razmerah, v kakršnih živimo danes, staro politično nasprotstvo med našimi denarnimi zavodi, ki je menda prav naša domača posebnost. Pri nas so se namreč denarni zavodi ustanavljali in razvijali ne samo iz gospodarskih potreb, ampak tudi iz političnih nagibov in pri tem smo ostali še danes v veliko škodo našega gospodarstva. Povsod drugod velja namreč pravilo, da denar ni ne »liberalen« in ne »klerikalen«, ampak je samo »cesarski« (da govorimo po starem) in da je kredita vreden le tisti, ki ga je vreden, ne pa tisti, ki je slučajno pristaš te ali one politične skupine! To velja zlasti za naše kreditne zadruge in ta sistem je že prav ostro obsodil g. Štibler v svoji knjigi o zadružništvu (izdala »Kmet. Matica« 1. 1933). Če ne bi našega kreditnega zadružništva in našega denarstva sploh preveval ta zli politično-strankarski duh, bi bilo v našem denarstvu marsikaj drugače, že zato, ker ne bi bili naši kreditni viri tako razcepljeni kakor so danes, ko imamo ponekod kar po tri zadruge ali zavode, kjer je še eden skoraj preveč.

To so samo nekatere točke, ki jih smatramo za omembe vredne, ki pa se nam zde tako važne, da bo treba še ponovno govoriti o njih, če se hočemo enkrat postaviti tudi glede kreditnega gospodarstva na lastne noge.

V čem obstoja patriotizem?

Ne bo odveč, če tudi o tem vprašanju spregovorimo par besed:

Če bi človek ne računal s slabostjo svojega bližnjega, bi kratkoma odgovoril, da je dober državljan predvsem tisti, ki s samozavesitjo in ponosom to javno na ves glas prizna. Kdor pa je le malce previden in le nekoliko pozna sodobne spekulacije posameznikov kakor raznih skupin, pa bo stvar nekoliko treznejše preudaril in končno ugotovil, da poštenjaku ni treba z besedo dokazovati svojega poštenega značaja — ker je to pač praktično dokazal, v svojem življenju in se mu zato zdi prenizkotno, da bi svoje poštenje poveličeval še z besedo.

Približno tako bo tudi s patriotizmom. Zato smemo na gornje vprašanje odgovoriti, da je najboljši član vsake ustanove (torej tudi države) pač tisti, ki sicer neopaženo toda v redu izvršuje svoje dolžnosti, vendar pa smatra, da je njegovo plemenito dejanje jasnejši dokaz, kakor vsa kričeča in bahaška besedičenja vseh onih jadrnih siromakov, ki se morejo glede revščine patriotizma opirati samo še na svoje posebne besedne kakor pisane izjave!

Tako smo vsaj rekli doslej. Danes pa pojdemo še korak dalje in pribijmo, da je najvzornejši patriot oni, ki neprestano od zore do mraka — a šestokrat tudi pozno v noč — z vsem svojim telesnim in duševnim naporom dviga in trga iz trdih grudnih pesti nepogrešljive zaklade, a ko v svojih kratkih odmorih ugotovi, da mu je oni, ki je kraj njega postopal križem rok, oropal boljši del z znojem pridobljenih vrednost — samo komaj slišno zaškriplje z zobmi in s podvojeno silo skuša nadomestiti svojo izgubo...

Če že v čem, potem je prav gotovo vprav v tem njegova edina napaka. Mesto da bi namreč podvojil pažnjo na pridobljeno blago (katerega je že itak na izbero), pa verjame spekulativnim nasvetom posredovalca, ki mu je predlanski dejal, da so bili na trgu iskani volji preko 400 kg težki, lansko leto 600 kg, letos 800 kg, — čez nekaj let pa bo mogel eksportirati samo še slonovo težo t. j. preko 2000 kg... Tako mu je tudi nekoč priporočal saditev sadnih dreves sorte »bobovec« — a ko mu bo ta komaj začel roditi, bo že pojasnjeval, da je le še povpraševanje po belem zimskem kalvilu če že morda ne po kokosovem orehu...! V isti sapi pa se bo junaško tolkel na prsa in ga prepričeval, da s prizadevanjem rešuje narod in državo...

Poleg teh pa imamo še nešteto »patriotov«. Eni od teh merijo svoj patriotizem z višino svojih osebnih prejemkov; čim globlje je njihovo korito, tem večja je njihova patriotska zavest. Najzadnji pa tudi niso oni, ki toliko glasneje razglašajo svojo »neomajno vdanost«, kolikor ugodnejše in udobnejše utegne z ozirom na to postati njihovo udobno življenje...

Vzoren patriot pa pri vsej svoji skromnosti — v pomanjkanju in bedi — molči, dela...
Tine.

Kmetijski upor v Italiji

Kmetom, ki prebivajo po abruškem gorovju v južni Italiji, se godi kljub raznim podporam, ki jih dobivajo od vlade, vendarle tako slabo, da komaj žive. Kmetije so vse po vrsti do skrajnosti obubožane. Zaradi revščine tudi ne morejo kmetje plačevati svojih obveznosti. Ker pa hoče država imeti svoje davke, so tudi tam prav občutno navili davčni vijak. Ta pritisk pa je kmete v občini Pratola tako razjaril, da so s krampi in z lopatami napadli občinsko hišo in orožniško postajo, tako da je moral župan končno poklicati na pomoč vojaštvo, ki je po hudem spopadu s kmeti vzpostavilo mir in red.

Strašna katastrofa v rudniku

V rudniku Kakanj v Bosni so eksplodirali podzemski plini — Nad 120 mrtvih rudarjev

Rudnik Kakanj leži v Bosni blizu krajev Visoko, Zenica in Breda. Z obratovanjem v tem rudniku so začeli l. 1905., znatno povečali pa so obrat šele po prevratu l. 1918. Po cenitvi strokovnjakov leži tam pod zemljo okrog 5 milijard kubičnih metrov premoga, ki je prav dobre vrste (nad 5000 »kalorij«). V rudniku je bilo redno zaposlenih okoli 1000 rudarjev. Rudnik upravlja država.

V soboto popoldne okoli dveh so zaslišali nenadoma po vsi okolici rudnika votlo bobnenje. Prebivalci so prestrašeni začeli ugibati, kaj naj bobnenje pomeni. Kmalu nato pa se je začel valiti iz rudniških rogov gost dim, ki so ga videli več kilometrov daleč. Ko pa so začele tuliti tovarniške sirene, ki so klicale prebivalstvo na pomoč, je takoj cela okolica zaslutila, da gre za veliko nesrečo in vse je drlo k rudniku.

Katastrofa

Rudarji v rovu so kopali premog kakor običajno: navrtali so luknje v premogovne sklade in jih razstreljevali. V rovu pa se je neopazno nabrala večja količina strupenega plina »metan«-a, ki se je z dinamitom vred vnel in eksplodiral. Rudarji, ki so bili v rovu, so bili v istem hipu zasuti. Po eksploziji, ki so jo slišali zunaj kot votlo bobnenje, je nastala za nekaj časa grobna tišina... V rovu pa se je borilo nad 200 rudarjev za življenje.

Reševanje

Eksplozija je razdejala v rovu vse telefone in vse električne in reševalne naprave. To je reševanje ponesrečencev silno otežilo. Kljub temu pa se je spuščala v »rov smrti« skupina rudarjev za skupino, ki so v neprestani nevarnosti za svoje življenje vlačili ponesrečence iz rova, dokler niso omagali. Komaj pa so se zopet zavedli, so znova odšli na svoj žalostni posel.

Do torka so izvlekli iz razvalin že 110 mrtvih rudarjev. Približno 20 jih pa še pogrešajo, a skoro gotovo so mrtvi tudi ti.

Mizarji imajo pa polne roke dela z napravami za nesrečne žrtve.

Žrtve

Trupla ponesrečencev so tako obžgana, da posameznikov ni mogoče spoznati drugače kakor po obleki ali obutvi, ni pa jih mogoče spoznati po obrazih.

Pred rovom se pa zbira velika množica rudarskih žena in otrok. Tu se odigravajo razburljivi in pretresljivi prizori: jok in stok, čim se pojavijo pred rovom reševalci z novimi žrtvami. V Kakanju skoraj ni hiše, kjer ne bi objokovali očeta ali brata ali sina...

Splošno pomilovanje je vzbudila žalostna usoda rudarja-očeta, ki zapušča 11 neprekrbljenih otrok.

Rudarji delajo noč in dan, da bi rešili, kar je še mogoče rešiti. Domače rudarje krepko podpirajo tudi rudarji iz bosanskih rudnikov, ki so prihiteli na pomoč.

Na kraj nesreče so takoj prihiteli tudi zastopniki oblasti, ki so že poskrbeli za najnujnejšo pomoč. V imenu vlade je izjavil minister za rudnike dr. Ulmanski, da bo za družine ponesrečenih rudarjev skrbela vlada. Torej vsaj nekoliko tolažbe za težko prizadete rodbine nesrečnih žrtev.

Prva pomoč

Prva pomoč za rodbine ponesrečenih rudarjev je prišla od Nj. Vel. kralja, ki je podaril za prvo pomoč 100.000 dinarjev. Pomoč so nakazale tudi številne delavske in druge dobrodelne ustanove, kakor rudarska bratovska skladnica, Delavska zbornica, Rdeči križ in mnogo zasebnikov. Bogat dar, tudi 100.000 dinarjev je darovala železničarska podporna organizacija.

Z nesrečneži sočustvuje ves kulturni svet, in skoro vse vlade so izrekle naši vladi svoje sožalje, ki velja predvsem rodbinam ponesrečencev.

Pater Hugolin Sattner — umrl

Pretekli teden je v Ljubljani umrl po kratki boleznici pater Hugolin Sattner v častitljivi starosti 83 let.

Pater Hugolin je bil rojen 29. novembra leta 1851 v Kandiji pri Novem mestu. Pri novomeških očetih frančiškanih se je šolal do 6. gimnazijskega razreda, sedmi in osmi razred pa je dovršil v Kostanjeviškem semenišču pri Gorici, Bogoslovje je pa že študiral kot frančiškan.

Svojo veliko ljubezen do glasbe je kazal pokojni pater Hugolin že v zgodnji mladosti. Ko

frančiškanski bogoslovec se je temeljito izuril v orgljanju, pozneje pa je tudi postal učitelj petja na gimnaziji v Novem mestu, ki so jo tačas vodili in oskrbovali očetje frančiškani. Po svoji premostitvi v ljubljanski frančiškanski samostan pa se je posvetil popolnoma svojemu redovniškemu poklicu in gojitvi lepe glasbene umetnosti, zlasti cerkvene.

Za razvoj in napredek slovenske glasbe si je pridobil pater Hugolin neminljive zasluge. Uglasbil je nešteto cerkvenih pesmi, pa tudi posvetne glasbe ni zanemarjal, kar dokazujejo zlasti njegovi samospevi, kantate in oratoriji. Poskusil se je celo v operi in njegovo »Tajdo« so vprizorili v ljubljanski operi. V znak njegovih zaslug so mu postavili že pred leti spomenik pred poslopjem Glasbene Maticice v Ljubljani.

Nad vse velik pa je bil pokojni pater Hugolin kot človek. Bil je v resnici pravi duhovni sin svojega vzornika sv. Frančiška. Tih in skromen, ponižen in priljubljen je užival med vsemi sloji visoko spoštovanje kot duhovnik, kot redovnik in kot umetnik, ki je vse svoje vrline posvetil službi Bogu in svojemu narodu.

Naj ostane spomin na tega plemenitega človeka in umetnika jasen in svetel še poznim rodovom!

„Azija — Azijcem“

Napetost, ki vlada med evropskimi velesilami, so izrabili Japonci, da dosežejo svoje politične cilje na Daljnem vzhodu in da si zavojujejo celo ogromno nekdanje Kitajsko cesarstvo.

Te dni je namreč japonska vlada izjavila, da velja za njo glede Azije samo eno načelo: Azija — Azijcem!

Japonska vlada je s tem jasno odkrila svoje namene: Japonska hoče postati prva in edina velesila v Aziji, kjer za evropske države in za Ameriko ne sme in ne more biti prostora!

Pristopajte h Kmetijski Matici!

Lado Jerše:

Početki zadružništva v Srbiji

(Povodom 40 letnice njihovega zadružništva)

Po letu 1830, ko je postal srbski kmet svobodni gospodar na svoji zemlji, je početak razpadanja rodbinskih zadrug. Posledica je bila, da je bil srbski kmet odslej navezan na samega sebe in da je rabil kredit, kajti naravno gospodarstvo je prešlo v denarno.

Prehod iz naravnega v denarno gospodarstvo je bil silno težak in položaj srbskega kmeta je bil iz dneva v dan težji; dolgovi so se kupičili in postali vedno težje breme. Da vsaj deloma rešijo srbskega kmeta, so ustanovili javne cerkvene in občinske blagajne, ki so dajale posojila. Te blagajne predstavljajo baš prve kreditne ustanove. Začetkoma so dajale posojila le na nepremičnine; zato je razvidno iz tega, da prvotni krediti niso bili namenjeni baš siromašnemu kmetu. »Zelenaši« (premožni ljudje) so dobivali posojila iz javne blagajne in so jih posojali srbskemu kmetu z mnogo večjimi obrestmi. Srbski kmet pa teh obresti ni mogel prenesti; prodajali so kmečka posestva. Da se ukine in uniči »zelenaštvo«, je bilo izdanih leta 1873 mnogo zakonskih uredb, vendar do pozitivnega rezultata za srbskega kmeta še dolgo ni prišlo. Šele leta 1894 je bila ustanovljena v Vranovem pri Smederevu prva kmetijska zadruga

(zemljaradniška zadruga po Raiffeisenskem načinu). Pozneje so nastale še druge zadruge in vse skupaj so se združile pod enotnim vodstvom »Savez zemljaradniških zadrug« v Smederevu (Vlado Ljotić, Stanko Lapčević in Mihajlo Avramović).

Od tedaj naprej je postalo zadružništvo organizacija, ki je uživala vso podporo srbske vlade; edino na pravno podlago je bilo potrebno še misliti, kajti prva zadruga je bila osnovana na pogodbi med zadružniki. Tudi temu vprašanju so posvetili vso pažnjo in leta 1898 je tedanja srbska narodna skupščina sprejela zakon o kmetijskih zadrugah.

Veliko zborovanje Jadranske straže

Jadranska straža in akcijski odbor za zvezo Slovenije z morjem priredita v nedeljo, dne 6. maja t. l. veliko zborovanje na Kongresnem trgu o pomenu in uresničenju železniške in avtomobilske zveze Slovenije z morjem. — Na zborovanju bodo govorili naši gospodarski strokovnjaki. Vabljeni vsi!

Mladina

Za naš smučarski dom

Uspela prireditelj odbora izanskega okrožja Zveze kmetskih fantov in deklet pod Kureščkom

Ze nekako tradicionalen je postal ta vsakoletni izlet naših društev iz ljubljanske bližnje in daljnje okolice na prijazni Kurešček. Letošnji pa je zadobil še prav posebno obeležje v izrednem namenu, kateremu je bil posvečen: Ustvaril naj bi tudi temelj za gradnjo smučarskega doma na Kureščku, prvega svoje vrste v našem društvenem življenju.

Smučarski šport se je v zadnjih dveh letih neverjetno razmahnil med našo kmeto mladi. Baš ta razmah pa je pokazal nujno potrebo po lastni stregi, ki bi omogočala prirejanje smučarskih tečajev za naše člane in članice — na ugodnem terenu in s čim manjšimi stroški. Iz tega spoznanja se je porodila misel, ki je dobila v nedeljo na, odnosno pod Kureščkom tudi stvarno obliko.

Številna četa naših najboljših članov in članic iz vseh krajev obširnega okrožja, pa tudi izven njegovih meja, je prihitela že dopoldne na Kurešček, kjer je bilo običajno žegnanje. Po končanem cerkvenem opravilu si je z gradbenim odborom na čelu ogledala teren, da si izbere za dom najprimernejše mesto. Od tam je krenila na tekmovalni prostor, kjer se je vršila takoj na to tekma tesačev. Predsednik okrožnega odbora tov. Janežič je v otvoritvenem nagovoru pozdravil mnogoštevilne zborovalce in prečital pismo zadržanega nar. poslanca, tov. Mravljeta, ki obžaluje svojo odsotnost in želi prireditvi čim lepši uspeh. Delegat Zveze kmetskih fantov in deklet tov. Stanko Tomšič je v svojem govoru povdaril zlasti nujno potrebo, da se kmetiska mladina otrese malodušja in podrejenosti ter odločno in samozavestno gre na ustvarjajoče delo, ki ustvarja nove dobrine. Baš v tem čestita društvom izanskega okrožja k odločitvi, da zgrade samj svoj smučarski dom in v tem ustvarijo realen temelj za nadaljni razvoj tega lepega in zdravega športa v naših vrstah. Predsednik gradbenega odbora za postavitve smučarskega doma tov. dr. Janže Novak je nato v daljšem govoru orisal pomen smučarstva za kmeto mladi, navedel razloge, ki dokazujejo potrebo lastnega smučarskega doma, povdaril njegov pomen tudi za okolico, v kateri bo stal in končno v jedrnatih besedah podčrtal poslanstvo kmetske mladine, ki naj zgradi tudi nove temelje boljši bodočnosti naroda in države. Sledila je tekma tesačev, pri kateri so zavzeli: prvo mesto tov. Kumše Ivan, član društva v Tomišlju, drugo mesto tov. Likovič Ivan, član društva v Želimljah in tretje mesto tov. Šteblaj Nikolaj, član društva Škrilje-Golo. Ti trije kakor tudi vsi naslednji tekmovalci so dobili lepe in koristne nagrade. Sledila je veselica domačega društva, ki slavi letos 10-letnico svojega obstoja.

Kmetiska mladina izanskega okrožja dviga svoj zeleni prapor in v strnjjenih vrstah koraka, da si z delom ustvari bodočnost.

Bravslavce. Tukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet je imelo v nedeljo, dne 8. aprila t. l. svoj ustanovni občni zbor v dvorani gasilskega doma v Kamenčah, katerega so se udeležili člani in članice polnoštevilno, nekaj pa tudi starejših. Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora tov. Franjo Rojnik, ki je podal tudi poročilo o dosedanjem delovanju. Nato je govoril predsednik Zveze tov. Kronovšek, ki je v jedrnatih besedah razložil pomen in cilje naše mladinske organizacije. V odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice: Jože Rojnik, predsednik, Zofi Korošec, podpredsednica, Viktor Orehovec, tajnik, Jože Cizej, bla-

gajnik. Odborniki: Franc Korošec, Ivan Fonda, Viktor Bošnjak, Marica Rojnik, Marica Guna, Marica Juhart, Ida Turk in Drago Hribernik. Nadzornika: Tone Krašovec in August Travner. Delegata za občni zbor Zveze: Franc Korošec in Viktor Bošnjak. Kljub temu da je društvo še mlado, se prav pridno gibljemo in so fantje in dekleta za svojo organizacijo zelo navdušeni. V tekočem letu pa hočemo pokazati, kaj hoče in kaj zmore naš mladi kmeti rod.

Št. Pavel pri Preboldu. Dramatični odsek tuk. Sokola je uprizoril pretkelo nedeljo Br. Kreftovo dramo »Celjski grofjec«. V glavnem je bila igra dobro podana, velik obisk je pokazal, da se ljudje zanimajo tudi za zgodovinske predstave, zlasti še, kako se je takozvanim nižjim stanovom bilo godilo v srednjem veku.

Gospodinjina nadaljevalna šola je bila zaključena v nedeljo, dne 15. t. m. Tečajnice so na razstavi pokazale prav lepe vzorce ročnih del i. dr. Ob zaključku so dekleta tudi igrala 3 dejanko »Prisiljen stan je zaničevan«. Tečaj je vodila tuk. šolska upraviteljica ga. Planerjeva, kateri gre za ves uspeh lepo priznanje in zahvala.

Teharje pri Celju. I. redni občni zbor Društva kmetskih fantov in deklet se je vršil v nedeljo, dne 18. marca t. l. v tukajšnji narodni šoli. Lansko leto smo se kot začetniki prav dobro postavili. Imeli smo več prireditev, med temi 2 lepo uspeli igri. Z igro »Guzaj« smo gostovali tudi v Celju pod režijo tov. Videnška in dosegli z našimi močmi prav dober uspeh. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor naslednji: Franjo Kamenšek, predsednik, Pavel Lubej, podpredsednik, Pepi Povalej, tajnik, Ivo Kamenšek, njegov nam., Josip Videnšek, blagajnik, Martin Ostrožnik, njegov nam. Odborniki: Anica Lampret, Mimika Fridl, August Kožuh; nadzornika: Anton Tofant in Ivan Kristan. Po volitvi je spregovoril domači šol. upravitelj g. Gosak, ki nas je bodril k nadaljnjemu delu za lepše življenje kmetskega človeka. Občni zbor je pozdravil tudi navzočni šolski svetnik g. Krošl iz Ljubljane. Nato smo se še pogovorili o bodočem delu, nakar je tov. predsednik zaključil občni zbor. Tovariši in tovarišice! — kakor v pretklem letu, tako tudi v bodoče: složno na delo za našo zdravo kmeto stvar!

Sv. Pavel. Društvo kmetskih fantov in deklet ima svoj II. redni občni zbor v šoli v Šent Pavlu pri Preboldu v nedeljo, dne 29. aprila t. l. ob 2. uri popoldne. Po občnem zboru bo predaval dr. Belé iz Celja, o pogodbah i. dr.

Vse prijatelje naše mladinske organizacije, kakor tudi one, ki se še žele včlaniti — vabimo! **Rečica ob Savinji.** Kmetsko-mladinsko gibanje, ki se v Sloveniji tako lepo širi, je zajelo tudi našo okolico. Vidi se, da kmetiska mladina spoznava važnost lastnega dela v svoji organizaciji, ki naj odpravi malodušnost našega človeka in mu vlije poguma za življensko borbo. Pred kratkim časom smo ustanovili Društvo kmetskih fantov in deklet v Rečici in si izvolili naslednji pripravljalni odbor: Tone Gomiršek, predsednik, Franc Poličnik, tajnik, Martin Podlesnik, Ivan Venek, Milka Fürst in Ignac Tiršek odborniki. Vložili smo že pravila oblastem v potrditev in bomo začeli z društvenim delovanjem. Vabimo vse fante in dekleta naše okolice k sodelovanju!

Št. Peter na Medvedjem selu. V nedeljo, dne 29. aprila ob 3. uri popoldne uprizori tukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet v šoli igro »Lazizdravnika«. Pred in po igri bo nastopil društveni moški pevski zbor in zapel več novo naučenih umetnih pesmi. Obračamo se na inteligenco v sosednih krajih, da nas s svojo udeležbo podpre. Kmetskemu ljudstvu pa kličemo: pridite in pokažite kmetsko sloglo!

Če hočemo odpraviti zlo; mu moramo uničiti korenino.

Za obupanega bolnika na svetu ni zdravnik.

Dopisi

Uničujoči požari

Iz Mokronoga

nam poročajo, da je pretekli četrtek napravil požar veliko škodo v vasi Bistrica.

Ogenj so zanetili baje otroci, ki so se igrali pod velikim kozolcem posestnika Frana Avseca. Otroke je začelo zebsti in zato so zakurili pod kozolcem. Plamen pa je kmalu dosegel seno, ki je bilo spravljeno v kozolcu. Kozolec je pogorel do tal. Ogenj je pa vsled vetra segel tudi na poslopje posestnice Krajskove, odkoder se je z bliskovito naglico razširil tudi na gospodarska poslopja, ki so vsa zgorela. Gospodarska poslopja so pogorela tudi posestniku Zupančiču, ostala pa mu je še hiša. Vsem pogorelcem pa je zgorel tudi ves živež in vsa krma.

Na pomoč so prihiteli gasilci iz vseh bližnjih krajev: iz Št. Ruperta, z Mirne, od Sv. Roka, iz Mokronoga in iz Slivnice, in samo nadčloveškemu naporu gasilcev se je posrečilo rešiti vsaj del vasi. Škoda je pa vseeno za tako borno vasico ogromna, ker ima posestnik Avsec škode 80.000, posestnik Zupančič tudi toliko, in posestnica Krajskova nad 120.000 Din škode. Zavarovana pa sta bila samo dva od teh za manjše zneske, Zupančič pa sploh ne.

Zalibog sta dobila pri gašenju tudi dva gasilca hude opekline in sicer gostilničar Jurglič in posestnik Jože Simončič.

Iz okolice Ptuja

V sredo preteklega tedna je zadela dve vasi v ptujski okolici silovita nesreča: **pogoreli sta popolnoma vasi Medvece in Spodnje Pleterje**, ki ležita komaj uro hoda narazen. Najprej je začelo goret okoli poldne v Medvecih, zvečer pa v Pleterjih.

Gasilci iz Ptuja, Cirkovcev, Majšperka in Hajdine so takoj prihiteli na pomoč v Medvece, a rešiti zaradi suše ni bilo mogoče mnogo, tako da je pogorelo nad polovica hiš in gospodarskih poslopij. Šest posestnikov je prišlo ob vse imetje. Splošno domnevajo, da je ogenj zanetila iskra iz lokomotive. Škodo cenijo nad pol milijona dinarjev.

V Pleterjih pa je požar uničil **17 posestnikov 26 gospodarskih poslopij**. Rešiti niso mogli ne orodja ne poljskih pridelkov. Zgorelo je tudi več glav živine. Neumorni gasilci so se trudili cele štiri ure, da so ogenj omejili.

Težke opekline pa je dobilo tudi 6 oseb, ki so jih prepeljali v bolnišnico. Njihovo stanje je nevarno, a zdravniki vendar upajo, da

Iz Novega mesta

Iz naše dolenske metropole redko slišite kakšno »senzacijo«, ker takih pri nas ni. Vendar pa se tudi pri nas včasih kaj dogodi, kar utegne zanimati tudi druge naše rojake.

Senzacija za vso našo ožjo domovino je bila izvršitev smrtne kazni, s katero se je končal znani Malijev proces. Precej pozornosti in govorenja pa je vzbudila tudi novica, da so poslali na 12 let ječe obsojeno Marijo Golmajerjevo zaradi obolenja v ljubljansko bolnišnico.

Kmetje so se pa bolj zanimali za Jurijev sejem in za cene živine kakor pa za jetniške zadeve. Sejem ni bil posebno živahen: 390 goved in 1300 svinj. Govejo živino so prodajali po 2 Din 50 par do 4 Din za kilo žive teže, prasce za rejo pa po 300—700 Din za par.

Vreme smo imeli zadnje dni prav ugodno in letina kaže lepo — če ne bi bila žetev še tako daleč!

Iz Višnje gore

Naši orožniki so pretekli teden prijeli nekega mladega fanta zaradi razpečavanja ponarejenih kovancev po 20 dinarjev.

Fant je prišel v torek zvečer v Omahnovno gostilno, kjer je kupil nekaj cigaret, a plačal jih je z 20 dinarskim bankovcem. Natararica in slučajno novzočni podpreglednik finančne kontrole sta pa takoj ugotovila, da je kovancec ponarejen. Takoj nato so obvestili orožnike, ki so fanta takoj trdo vzeli v roke, nakar je fant priznal, da je res denar ponaredil.

Pri preiskavi fantovega stanovanja so našli tudi vso pripravo za ponarejanje. Priprave so bile prav priproste, in tudi kovina ni bila prvovrstna. Zato ni čudno, da fant ni mogel izdelati posebno dobrega denarja.

Orožniki so prijeli tudi fantovega brata zaradi suma sokrivde.

Tihotapska strast

Vso bližnjo in širšo okolico Škofje Loke so močno pretresli najnovejši žalostni dogodki ob naši meji, ko sta zopet padli dve žrtvi tihotapske strasti. V občini Oselica nad Poljansko dolino so namreč obmejni stražniki v noči od sobote na nedeljo streljali na dva tihotapca in sicer na 30-letnega Lovra Stanonika iz Lovskega brda in na 34-letnega Matijo Ramoža; oba sta obležala mrtva na licu mesta.

Oba sta bila po pripovedovanju ljudi strastna tihotapca in samo Stanonik je baje več živine pretihotapil čez mejo kakor je ima cela Poljanska dolina.

Omenjenega večera sta gnala oba proti meji dva konja. Straža pa ju je opazila in ker se kljub trikratnemu klicu »Stoj!« nista odzvala, so stražniki streljali. Stanonika sta zadela dva izstrelka, njegovega tovariša pa trije. Konja so stražniki ujeli in bosta prodana na javni dražbi.

Tihotapska strast je v tem obmejnem pasu silno razvita in čeprav je zahtevala že lepo število žrtev, se še ni podela. V teku zadnjih 14 dni ji je zapadlo že 5 tihotapcev: Martin Freljih, ki je hotel gnati kravo čez mejo za skromno nagrado 80 dinarjev, potem pa Mirko Simonič in Stanko Voglar, ki sta hotela tihotapiti tobak.

Prebivalstvo v teh krajih je res revno, toda toliko pa tihotapstvo le ne nese, da bi se izplačalo tvegati za neznan dobiček življenja. S tihotapci je pač tako kakor z divjimi lovci: strast je v krvi in tu ne pomaga nobena kazen.

★

Politično gibanje v Podkrimju. V nedeljo 15. t. m. se je vršil v Gasilskem domu v Tomišlju občni zbor krajevnih organizacij JNS Tomišelj in Vrbljenje. Zbor je otvoril tov. Mavec Jakob, dosedanji agilni predsednik, ki je povdarjal potrebo združitve obeh podkrimskih organizacij in posebno še zato, ker sta obe bivši občini združeni v eno. Za združitve obeh organizacij se je izjavil celotni odbor kr. org. Vrbljenje, kot tudi vse članstvo s svojim predsednikom Modic Antonom. Nato je povzel besedo Modic Jakob, predsednik občine Tomišelj. Poročal je o izvršenem delu za združitve občin v tukajšnjih krajih, kar je dovršeno z dejstvom, da pripade nazaj k občini Tomišelj kat. obč. Jezero, k Igu pa pripade bivša Iška Loka. Povdarjal je v svojem govoru, da morajo biti naši občani za to ureditev občin posebno hvaležni gospodu banu Marušiču, g. sreskemu načelniku Znidaršiču in obema poslancema, g. Komanu in g. Mravljetu. Tukajšnje prebivalstvo tega ne bo nikdar pozabilo! Zatem je učitelj tov. Škafar v svojem govoru podal celo sliko dela krajevnih organizacij, podčrtaval je zlasti delo naših neumornih narodnih poslancev za kmetijski sloj, iz katerega po večini izhajajo.

Pri slučajnostih se je porazgovorilo o raznih domačih težkočah, posebno o naši največji nadlogi Iški, ki je nepoboljšljiv škodljivec našim kmetovalcem. Marsikateri kmetovalec se

boji sejati ali saditi razne kulture — v precej verjetni bojazni — da mu bo tudi letos uničila Iška ves pridelek. Imeti obdelano zemljo v bližini Iške — je res večkrat — loterija — v slabem pomenu te besede.

Razveseljivo dejstvo je, da so se udeležili občnega zbora v lepem številu tudi Jezerani. Občni zbor je zaključil novi predsednik Modic Jakob s pozivom na čim agilnejše delo članstva.

Tomišljani.

Iz Dola pri Hrastniku. V naši okolici pretekli teden ljudje niso skoraj o nič drugem govorili kakor o zagonetnem napadu na stavenika Saksido iz Ljubljane, ki so ga po njegovi trditvi napadli trije neznani možakarji na njegovem potu iz Rimskih Toplic v Dol. Iztrgali so mu baje aktovko iz rok, v aktovki pa je bilo nad 60.000 dinarjev. Orožniki, ki jim je g. Saksida celo zadevo takoj javil, so naglo odšli na lice mesta, kjer so res našli razmetane neke listine, nikjer pa niso našli denarja in tudi o napadalcih ni bilo nikjer nobenega sledu. Še več radovednosti pa je vzbudila med kmeti vest, da je g. Saksida dobil denar v nekem ljubljanskem zavodu na hranilne knjižice, in ljudje se vprašujejo, kako je to mogoče, da naši mali hranilci dobe komaj po 100 ali 200 dinarjev, drugi ljudje pa težke tisočake? Nam se vse tako zdi, da tukaj nekaj ni, kakor bi moralo biti. Sicer pa roparski napadi v našem mirnem kraju niso ravno v navadi in zato je razburjenost in radovednost toliko večja.

Ig pri Ljubljani. Zavedajoč se svojih dolžnosti in moralne odgovornosti je naša Gasilska četa organizirala gasilski tehnični tečaj, kateri se vrši dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto, v hiši Kmetijske hranilnice in posojilnice na Igu. Obiskujejo ga razen domačih članov, še člani Gasilne čete Iška vas in Iška loka.

Tečaj vodi agilni poveljnik naše Gasilne čete tov. Franc Čebular, kateremu želimo kakor tudi vsem obiskovalcem kar največ uspeha! Skušnje pri požarih nam dovolj dokazujejo, da ne dobro orodje in tudi ne motorna brizgalna niso kos požarnim elementarnim nesrečam, če niso v rokah spretnih, agilnih in požrtvovalnih gasilcev. Zato prav od srca pozdravljamo in odobravamo ta in podobne tečaje, ker smo prepričani, da na njih ne bodo pridobili samo gasilci, temveč v slučaju nesreče vsa javnost!

Rob pri Vel. Laščah. Gasilska četa v Robu priredi v nedeljo, dne 29. aprila ob pol 3. uri pop. v dvorani prosvetnega društva igro »Prisega o polnoči«. Ob tej priliki bo tudi prvič nastopil pevski odsek tukajšnje gasilske čete. Vljudno vabljeni vsi od blizu in daleč.

Kmetijski praktikanti

Srbsko poljoprivredno kmetijsko društvo v Beogradu želi poslati v naše kraje mladeniče, ki bi na naših kmetijskih posestvih spopolnili svoje strokovno znanje. Ustrezajoč prošnji društva, pozivamo vse one, ki žele sprejeti praktikante, da se javijo društvu s polnimi naslovi. Pogoji so sledeči: Praktikanti, ki ne smejo biti mlajši od 18. in ne starejši od 30. leta, so dolžni pri posestnikih osebno opravljati vsa ona poljska dela, katera se opravljajo s človeško delovno silo. Posestniki, katerim bodo praktikanti dodeljeni, jih morajo smatrati kot za člane rodbine, pri katerih imajo brezplačno primerno stanovanje, hrano, perilo in popravilo obleke in obutve ter event. zdravljenje, toda nimajo pravice do kakšne denarne nagrade. Prevozne stroške nosi navedeno društvo. Po praksi, ki traja 6 do 12 mesecev, so posestniki dolžni izdati praktikantu potrdilo o delu, sposobnosti ter obnašanju. V slučaju, da praktikant noče delati ali pazljivo slediti vsem delom ali pa se nevljudno vede, ima posestnik pravico pred dogovorjeno dobo ga poslati domov.

Novice

★

Potres v trboveljskem okolišu

Iz Trbovelj nam poročajo: Preteklo sredo okoli 8. ure zvečer smo začutili tukaj precej močan zemeljski sunek. Preplašeni ljudje so sprva domnevali, da se je zgodila kakšna nesreča v rovih, a kmalu so ugotovili, da nesreče hvala Bogu ni, pač pa je zemljo potresel kratkotrajen potres, ki pa ni napravil nobene škode. Potres so čutili tudi v trboveljski okolici.

★

Nj. Vel. kralj Aleksander bo dal sam na svoje stroške postaviti velik spomenik »neznanemu vojaku« na hribu Avala pri Beogradu.

Nov živilski trg v Ljubljani. Z 2. majem t. l. bo otvorjen na Sv. Jakoba trgu popolen živilski trg, kjer se bodo lahko prodajali vsi predmeti in živila, kakor se sedaj prodajajo na Vodnikovem trgu. Prodajalci na Sv. Jakoba trgu ne bodo baje plačevali tržne takse, ki jo sedaj plačujejo na Vodnikovem trgu. Zato naj se naši okoliški kmetje raje poslužujejo novega trga, kjer jim je istotako zagotovljeno zadostno število odjemalcev.

Vžigalnice na bencin je začel izdelovati neki podjetni Mariborčan. Ker so pa užigalnice monopolski predmet, so podjetnega moža prijeli in mu ustavili obrat.

Samomor bivše avstrijske baronice. V Beogradu se je vrgla pod vlak uradnica neke zavarovalne družbe Ana Berger, hči nekdanjega avstrijskega guvernerja za Bosno in Hercegovino barona Alborija.

25 letnico umetniškega delovanja kot ravnatelj opere v Beogradu bo slavil te dni g. Ivan Brezovšek, ki je doma iz Trbovelj. Tudi naše iskrene čestitke!

Naglo prijeta tatica. Preteklo nedeljo se je vozil hlapec Martin Zorko iz Maribora v Ormož. Spotoma pa mu je izginila torba, v kateri je imel s seboj nad 11.000 dinarjev. Obvestil je takoj orožnike, ki so že v Ptuj prišli neko žensko, pri kateri so torbo res našli in tudi denar.

Ponarejeni kovanci. Orožniki so dognali, da ponarejajo v neki hiši v Rucmancih denar po 10, po 20 in po 50 dinarjev. Ponarejevalce je izdal neki hlapec. — Ponarejeni kovanci po 50 Din so se pojavili tudi v Celju. Izdelek je slab, brez zvenka.

Velik požar pri Čekovcu. V ponedeljek je popolnoma pogorela velika vas Donji Mihajlovac pri Čekovcu. Pogorelo je 75 hiš. Škoda znaša več milijonov dinarjev. Na pomoč je prišlo nad 30 gasilskih društev, ki pa zaradi silnega vetra požara niso mogla omejiti.

Takse na računih. Po novem zakonu o takсах je obvezan vsak obrtnik, trgovec itd. izdati pri prodaji svojega blaga v vrednosti 20 dinarjev (ali pa več) račun, ki mora biti taksiran po predpisu. Ker pa nekateri mislijo, da jim ni treba plačati takse, če ne izdajajo računov, opozarjajo finančne oblasti prodajalce in kupce, da je izdajanje računov obvezno in da bo vsak, kdor ne izdaja računov ali pa izdaja račune brez takse, kaznovan.

Novo banovinsko palačo bodo zgradili v Novem Sadu. Veljala bo 20 milijonov dinarjev.

21 odstotkov slabega mleka dovažajo ljudje po ugotovitvi trž. nadzorstva v Maribor. Ugotovili so pa tudi, da dovažajo v mesto najbolj zdravo mleko okoliški mali kmetje.

Mladina za pogozdovanje. Na banovinskem veleposestvu v Ponovičah imajo pripravljenih okoli 1 milijona sadik za pogozdovanje. Domača šolska mladina (iz Litije in okolice) je posadila od teh sadik že lepo število po opustošenih gozdnih posestvih v Zasavju.

Pes je odkril vlomilčev plen. Iz hiše posestnika Drogenika v vasi Bela pri Šmarju pri Jelšah je odnesel neki vlomilec precej plena, ki ga je zakopal v bližnjem kamnolomu, da bi ga ponoči spravil na varno. Ko pa je gospodar opazil vlom, je takoj spustil z verige svojega psa, ki je kaj kmalu zavohal plen. V domnevi, da bo vlomilec gotovo prišel po plen, sta se pa skrila dva soseda blizu kamnoloma in čakala na vlomilca, ki je tudi res prišel iskat skriti plen. Moža sta vlomilca prijela in ga po hudem boju ugnala toliko, da sta ga mogla odpeljati na orožniško postajo.

Modras je pičil posestnika Jožefa Dragana iz Grčevja pri Novem mestu. Le hitra zdravniška pomoč je možu rešila življenje.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljival Pazite na tovarniški znak!

Z mišnico se je zastrupil pretekli teden neki učenec meščanske šole v Ljutomeru, ker je izgubil nekaj njemu zaupanega denarja, potem pa se je zbal kazni. Domači so fanta sicer hoteli rešiti z mlekom, pa ni pomagalo več. Tudi zdravniška pomoč je prišla prepozno. Mišnice je v teh krajih precej med ljudmi, ki jo rabijo za živino, a tudi za sebe kot nekako »domače zdravilo«.

Mesto Prilep brez gasilcev. Staroslavno mesto Prilep v južni Srbiji šteje danes okoli 20.000 prebivalcev, pa še danes nima gasilcev. Pretekli teden se je ta pomanjkljivost nad mestom silno maščevala. V mestu, kjer je večina hiš lesenih, je nastal požar, ki bi bil uničil vse mesto, če ne bi bilo prišlo na pomoč vojaštvo s svojim skromnim gasilskim orodjem.

Umrl je v Ljubljani pretekli teden tudi ljubljanskim okoliškim kmetom dobro znani gostilničar g. Tomaž Bizilj, lastnik gostilne »Pri kolovratu« našproti ljubljanske stolne cerkve. Moža-poštenjaka so vsi visoko spoštovali, ki so ga poznali. Naj počiva v miru.

Dravo regulirajo pri Koprivnici, kjer je voda ob zadnji povodnji odnesla okoli 100 oralov plodne zemlje. Regulacija, za katero je prispevala banska uprava 900.000 dinarjev, bo končana v nekaj mesecih.

Velikim sleparijam pri izplačilih invalidskih podpor so prišli na sled pri finančni direkciji v Banji Luki. Ugotovili so, da je bila država oškodovana za 300.000 Din. Sleparili so s tem, da so vpisali v imenik invalidov osebe, ki jih sploh nihče ne pozna. V to nečedno zadevo je zapletenih več oseb.

Ljubljana ne strada. Kakor kažejo računi mestnih uradov, je Ljubljana v prvem četrtletju tekočega leta uvozila in najbrž tudi potrošila 1.893.782 kg moke in 2.917.772 komadov jajc. Samo v mesecu marcu, torej v času velikonočne sezone, je Ljubljana uvozila 1.741.762 komadov jajc. Masti je mesto sprejelo vase v tem času 51.369 kg, pri čemer pa ni všteta mast, ki jo dobavlja mestu mestna klavnica. Pomaranč, marmelade, vložena južnega sadja itd. je Ljubljana uvozila 61.235 kg. Samo pomaranč je bilo uvoženih okrog 45.000 kg. Suhega južnega sadja (cveb, rozin, rožičev, mandeljev itd.) je prišlo v treh mesecih v Ljubljano 26.649 kilogramov. Zavoljo slabe sezone, ki jo je povzročila slaba čebelja paša, se je medu uvozilo v tem času samo 3248 kg. Rib je Ljubljana sprejela vase 14.430 kg, vina pa, ki spada poleg kruha med najpotrebnejše življenjske potrebščine našega konzumenta, pa 907.000 litrov. V zvezi z gospodarsko krizo, ki nikakor še ni odjenjala, je statistika ugotovila, da zaostaja celotni uvoz v letošnjem četrtletju za kakšne 3 ali 4% za lanskim.

Slovenske šole v Sarajevu bodo otvorili v Sarajevu bivajoči Slovenci, ki jih je nad 2000, prihodnjo jesen za svoje otroke.

Ostavko na svoj položaj je podal guverner Narodne banke g. Ignjat Bajloni, lastnik velike pivovarne v Beogradu. Guverner Narodne banke je bil skoro 5 let.

Pozor pred »ravnateljci«, »inšpektorji«, »novinarji« itd. Po deželi so pojavljajo od časa do časa ljudje, ki si nadevajo razne visoke ali sicer lepo doneče naslove, da pod to lepo krinko izvabljajo denar od ljudi. Ti različni »ravnateljci« itd. so običajno navadni pustolovci, pred katerimi ljudi resno svarimo. Če se bo kje pojavil kakšen »inšpektor« ali »ravnatelj« ali »novinar«, se obrnite na orožnike, ki bodo takim gospodom prav temeljito izprašali njihovo kosmato vest. Kdor je res kaj, ima navadno pri sebi tudi potrebno legitimacijo in ne samo dolgega in dobro namazanega jezika!

Brez poneverb ne gre... V Šabcu so zaprli blagajnika tamkajšnje hranilnice Jovana Pavloviča, ki je po dosedanjih ugotovitvah poveril iz hranilnice okoli 1.000.000 dinarjev. Sokrivi so pa seveda tudi nadzorni organi, ker blagajniških knjig niso redno pregledovali.

Gospodarstvo

★

Mendelizem

Dedovanje ali nasledovanje — mendelizem — imenujemo vedo, ki se peča s prehajanjem značilnih posebnosti od rodu do rodu, odnosno od roditeljev (staršev) na potomstvo.

Razne teorije, ugibanja in modroslovna razmišljanja so bila dalj časa edina opora učnjakov in praktičnih ljudi; skušali so prodirati v takrat še meglene tajne prehajanja roditeljskih svojstev na potomstvo in iskali so sredstva, ki bi omogočila doseči zaželjeni cilj; vendar do točnih pravil še takrat niso prišli. Ko je v drugi polovici 19. stoletja nastopil Gregor Mendel in s svojimi globoko zasnovanimi poskusi odkril marsikaj, česar do takrat še ni bilo znano, je krenila veda na novo pot. Mendel je postavil temelje sodobni biologiji t. j. nauku o življenju in s tem dal nove smernice rastlinskemu, živalskemu in človeškemu razvoju. Sicer praktično življenje, odnosno udeleževanje še danes ne upošteva v zadostni meri njegovih zakonov oziroma pravil o nasledovanju. Vzrok temu leži glavno v tem, ker njegovih dognanj ne moremo poljudno napisati, odnosno razlagati najširšim plastem našega naroda.

V naslednjem se bom omejil samo na glavne misli in skušal prikazati tako, kakor si moremo predstavljati njegova odkritja. V samostanskem vrtu češkoslovaškega mesta Brna je križal t. j. umetno oplodil pred mnogimi leti splošno znane, čiste sorte (pasje) graha in opazoval njihovo potomstvo; vzel je namreč grah rumenega in zelenega semena. V prvem potomstvu je dobil iz tega križanja samo rastline z rumenim semenom; rastline so torej bile s posebnim ozirom na barvo enolične in rumena barva kot znak je bila nadvladna (nad zeleno barvo semena). Gregor Mendel je trdil, da je rumena barva dominantna (nadvladna), a zelena barva je po njegovih besedah recesivna (podležna). Sedaj je prepustil rastline z rumeno barvo (iz prvega potomstva), da se same oplodijo; v drugem potomstvu je dobil 75% rastlin rumenega semena in 25% rastlin zelenega semena. Iz tega sledi, da so se v drugem potomstvu pojavile spet rastline z zelenim semenom; obe svojstvi ali znaka t. j. rumeno in zeleno se nista trajno pomešala, temveč samo začasno.

Zdi se mi pri dosednji razlagi, da bi bilo najboljšje preiti na praktične primere, če hočemo dobiti jasne slike. Vzemimo belega jorkširskega prašiča (merjasca) in črno berkširskega prašiča (merjasca) in črno berkširskega prašiča; predpostavimo ob tej priliki, da je vsaka žival s posebnim ozirom na barvo v dedni snovi čista in opazujmo njihovo potomstvo. Videli bomo, da je bela barva prašiča (jorkširskega) nadvladna odnosno dominantna v prvem potom-

stvu, a črna barva je v tem slučaju podležna. Seveda moramo tudi tukaj upoštevati, da se pri živalih barva ne prenaša vedno enako; izjeme se tudi tukaj javljajo. Če sedaj izberemo iz prvega potomstva spolno zrelega prašiča in prasico in ju križamo, dobimo v drugem potomstvu 6 belih (75%) in 2 črna (25%) pujska. V slučaju, da križamo še dalje t. j. črnega prašiča in črno prasico (iz drugega potomstva), dobimo v tretjem potomstvu samo črne pujske. To si razlagamo na ta način, da imajo živali v tem slučaju dedne snovi ali spolne kali samo za črno barvo. Iz tega jasno sledi, da oploditveno vrednost posameznih živali vidimo šele na potomstvu.

Mnogokrat pa se zgodi, da rastline in živali v prvem potomstvu ne pokažejo vedno svojstev očeta ali matere, temveč dobivamo srednjo obliko med roditelji, ki se imenuje po Mendelu intermediarna (mešanica čistopasemskih znakov). Če križamo belo jorkširskega prasico s prašičem (merjascem) črne pasme, dobimo v prvem potomstvu pestre, sivoplave pujske; potemtaka niso pujski črni, niti beli, temveč sivoplavi t. j. barva je v sredini med roditeljskimi barvami. V slučaju pa, da nadaljujemo s križanjem, dobimo v drugem potomstvu 25% črnih, 50% sivoplavih in 25% belih pujskov.

★

Nova carina na les za Italijo. Nova carina na les v Italijo znaša za 1000 kg teže: za rezan les mehak 10 lir, tesan les mehak 60 lir, rezan trd les: bukovina in hrastovina 120 lir, tesan trd les 80 lir in celulozni les 10 lir.

Celotni seznam izžrebanih obveznic vojne škode. Avgust Pertot, uradnik ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, je izdal v samozaložbi seznam vseh dosedaj amortiziranih in izžrebanih obveznic vojne škode. Seznam je urejen v aritmetičnem redu z navedbo posameznih žrebanj ter zastaranj, kar omogoča hitro, točno in zanesljivo poslovanje z obveznicami vojne škode. Naroča se pri založniku: Ljubljana, Gledališka ulica št. 13. Cena 20 Din.

Prodajne cene za monopolizirane račune in obraze. V »Službenih novinah« so objavljene prodajne cene za monopolizirane račune in obraze. Monopolizirani računi s takso 0-50 Din so vezani v bloke po 50 komadov in stane tak blok 27-50 Din (25 Din za takso in 2-50 Din za stroške izdelave). Monopolizirani računi s takso 1 Din pa so vezani v bloke po 25 komadov in stane tak blok 26-50 Din (25 Din za takso in 1-50 Din za stroške izdelave). — 50 komadov novih prtljažnic s takso 0-50 Din (za vsote od 20 do 100 Din) stane 31 Din (25 Din taksa in 6 Din stroški za izdelavo); 50 komadov novih prtljažnic s takso 1 Din (za vsote preko 100 Din) pa stane 56 Din (50 Din taksa in 6 Din stroški izdelave). — Računi za mline s takso 0-50 Din stanejo 33-50 Din za 50 komadov (25 Din taksa in 8-50 Din stroški za izdelavo); računi za mline s takso 1 Din pa stanejo 58-50 Din za 50 komadov (50 Din taksa in 8-50 Din stroški za izdelavo).

Tečaji za precepljenje kostanja. Na vzpodbuho kr. banske uprave in sreskega načelstva Maribor, desni breg, se v interesu pospeševanja vzgoje debeloplodnega kostanja »Marona« vršijo v srezu Maribor, desni breg, tekoma meseca maja trije praktični tečaji v precepljevanju kostanja. Tečaji se vrše pod nadzorstvom sreskega kmetijskega referenta. Ob priliki tečaja se bodo med udeležence razdelili brezplačno cepiči debeloplodnega kostanja »Marona«. Tečaji se vrše v občini Limbuš dne 2. maja t. l., zbirališče tečajnikov ob 2 popoldne pri poslopju ban. trsnice Pekre. — V občini Hoče dne 5. maja t. l., zbirališče tečajnikov ob 2 popoldne pri g. Hamanu, Razvanje št. 97. — V občini Makole dne 10. maja t. l., zbirališče tečajnikov ob 2 popoldne pri g. Hajšku, Stranske Makole. Priporočila se kmetovalcem, posebno pa še onim, ki posedujejo gozdne kostanjeve nasade, da se tečaja udeležijo.

Po svetu

Nova nesreča v polarnih vodah. Nedavno smo poročali o srečni rešitvi posadke parnika »Čeljuskin«, ki so ga ledene gore v severnih polarnih vodah tako stisnile, da se je razklal. Ponesrečenemu parniku »Čeljuskin« je odplul takrat na pomoč tudi parnik »Sahalin«. Ta pa je sedaj sam doživel isto usodo, kakor »Čeljuskin«, ker je tudi ta parnik zašel med ledene gore.

Taborišča za brezposelno mladino bodo ustanovili tudi na Češkoslovaškem. V taboriščih bo dobila mladina vso oskrbo in malo odškodnino v denarju za izvršeno delo. Mladi ljudje bodo zaposleni z javnimi deli, a le s takimi, da ne bo oškodovano ostalo delavstvo.

Teletina — zastoj! To pa ni pri nas, ampak na Irskem. Med Anglijo in Irsko se je vnela namreč huda carinska vojna in Angleži so naložili na teleta iz Irske ogromno carino, tako da je izvoz telet iz Irske v Anglijo nemogoč. Irci so se v svoji stiski odločili, da bodo teleta poklali doma, toda telet je toliko, da mesa ne morejo prodati doma za nobeno ceno. Kmetje in gostilničarji oddajajo torej teletino kar zastoj. Tudi teleče kože nimajo nobene cene več.

Skoro 3 in pol milijone kmetjskih hiš imajo v Italiji. Od teh jih je pa 142.000 praznih, 457.000 jih je pa potrebnih temeljitega popravila.

Strelnica je tresčila v radiopostajo v Pragi. Stolpa oddajne postaje, ki sta visoka po 150 metrov, sta nekoliko poškodovana.

3000 vojaških letal ima sovjetska Rusija. Od teh jih je okoli 700 na mandžurski meji.

Stalnost v službi je vpeljala nemška vlada za železničarje, ki imajo za seboj že po 25 let službe.

»Doktor leninizma« je najnovejši akademski naslov, ki ga podeljuje sovjetska akademija v Moskvi onim, ki najbolje tolmačijo komunizem.

50 odstotkov popusta pri cenah za železniške vožnje je dovolila ogrska vlada novoporočencem.

Proti poslanikom v tujih državah je v ameriškem parlamentu ostro nastopil poslanec Cannon. Po mnenju tega gospoda so poslaniki in diplomati sploh v dobi radia popolnoma odveč.

»Teden dobrotljivosti« je bil pretekli teden v Parizu. V tej dobi opuste časopisi vse napade in vsako polemiko, zato pa pišejo največ o dobrotljivosti in o usmiljenju do bližnjega.

Kdo je »več«: ali nadškof-kardinal ali nadvojvoda, s tem vprašanjem se bavijo sedaj na Ogrskem. Tam hočejo namreč odkriti spomenik umorjenemu bivšemu predsedniku ogrske vlade grofu Tiszi v navzočnosti najvišjih dostojanstvenikov. In tu je nastalo

vprašanje: kdo naj stoji v vrsti prvi za državni upravitelj Hortyjem, ali nadvojvode, ki jih je na Ogrskem še precej, ali kardinal Seredi? Nadvojvode se sklicujejo na to, da oni lahko postanejo kralji, kardinal pa se sklicuje na to, da lahko postane papež... Rešili bodo baje to »važno« vprašanje tako, da bo kardinal Seredi pač prišel na slavnost, a ostal bo izven vrste.

45 letnica Adolfa Hitlerja. Nemški državni kancler Adolf Hitler je slavil 20. aprila svojo 45 letnico. Ta dan so praznovali po celi Nemčiji z velikanskimi prireditvami.

Izšla je nova kuharska knjižica

za ceneno in tečno hrano iz domačih pridelkov. Cena 10 Din. Naroča se pri B. R., Rožna dolina pri Ljubljani, Cesta XVII, štev. 20.

Zvonec v španskem parlamentu. V španskem parlamentu so razprave navadno jako živahne, kar pri vročem temperamentu Špancev ni nič čudnega. Kravali, da človek ne sliši niti svoje besede več, so tam nekaj vsakdanjega. Da pa preženo gospodom narodnim zastopnikom veselje do preglasnega razgovaranja, so dali napraviti v zbornici poseben zvonec, ki ima tako močen in obenem tako neprijeten glas, da je vsak vesel, če more pobegniti iz dvorane, čim se ta zvonec oglasi. Razgrajanje se pa zato nadaljuje na hodnikih, toda v dvorani je mir!

Brezposelne ljudi v Bolgariji namerava bolgarska vlada zaposliti z izpiranjem zlata iz peska nekih rek, kjer se nahaja zlato. Takih rek je v Bolgariji precej in tako upajo s tem delom zaposliti nekaj tisoč ljudi.

Glej Simon, kakor sem ti jaz vedno pravila, je popustljivost in dobrotva v politiki sirota!

Ko bi bil ti mene vedno poslušal in ubogal, bi bil danes lahko minister!

Radio

od 29. aprila do 6. maja 1934.

Nedelja, dne 29. aprila. 9:00: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). 10:00: Predavanje Jadranske Straže (Viktor Pirnat). 16:00: O ceni mleka na deželi in v mestu (Pavlica Franjo).

Ponedeljek, dne 30. aprila. 18:00: Predavanje Jadranske Straže (dr. Alujevič Branko).

Torek, dne 1. maja. 19:30: Predavanje Jadranske Straže (dr. Val. Rožič). 20:00: V spomin P. H. Sattnerju: 1. Kratak oris njegovega delovanja pod dr. Dolinar; 2. Sattnerjev zbor poje Marijine pesmi.

Sreda, dne 2. maja. 18:30: O verstvih (Fr. Terseglav). 19:30: Literarna ura: Protestantski pisci (dr. Rupel).

Četrtek, dne 3. maja. 18:00: O človeku (dr. Božo Škerlj). 19:30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj).

Petek, dne 4. maja. 18:00: Vprašanje našega morja v zadnjih letih (dr. Lavo Čermelj).

Sobota, dne 5. maja. 18:30: Zabavno predavanje (Reš Makso).

Seimi

1. maja: v Travi, Vidmu, Tirni, Boh. Bistrici, Ljubnu, Ptuju, Velenju, Sv. Filipu v Veračah, Murskem Središču.
3. maja: Črnomlju, Selcih, Mokronogu, Sv. Križu.
4. maja: Krškem, Litiji, Ložu, Jesenicah, Sv. Juriju ob juž. žel., Gor. gradu, Slov. Bistrici.
5. maja: Poljanah, Marija Gradcu, Križevcih.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33-88
1 nemška marka	Din 13-60
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 175-—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-43
1 italijanska lira	Din 2-92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28 1/2 % na ime »primac«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9-40 dinarjev.

Vrednostni papirji

2 1/2 % Vojna škoda	Din 307-308
7 % investicijsko posojilo	Din 70-71
7 % Drž. hipotek. banka	Din 60-65
6 % begluške	Din 51-52
4 % agrarne	Din 35-36
7 % Blair posojilo	Din 50-51
8 % Blair posojilo	Din 52-53
Privilegirane agr. banke	Din 212-213

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4% brez odpovedi, po 5% pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSOJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8-12 1/2 in od 3-4 1/2, 'e ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12 1/2 ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.

Za odlično naravno zdravljenje

uporabljajte „Planinka zdravilni čaj Bahovec“, ki je pripravljen večinoma iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč. Dolgoletna izkušnja nam potrjuje, da je „Planinka-zdravilni čaj Bahovec“, ki vsebuje preizkušene in dobre zdravilne sestavine, dober regulator za čiščenje. — Sest-do dvanajst-tedensko zdravljenje s „Planinka zdravilnim čajem Bahovec“ deluje izvanredno in sicer brez strupov pri vseh sledečih boleznih: Pri slabi prebavi želodca in zaprtju telesa, slabem delovanju črevesa in napetosti telesa, omotici in slabosti, obolenju na hemeroidih in bolezni jeter. „Planinka-zdravilni čaj Bahovec“ pospešuje apetit. Zabejavajte v lekarnah samo pravi „Planinka-čaj Bahovec“, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v originalnih plombiranih zavočkih po Din 20^a, s proizvajalčevim napisom:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12
Reg. sub Sp. br. 169 od 9. II. 1933.

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.
v Ljubljani
Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši)
Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželno pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne „Ilovac“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

Manufakturna veletrgovina Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

Najvarneje in najboljše
naložite denar pri

HRANILNICI KMEČKIH OBČIN V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta št. 19
Ustanovljena 1911
(Palača Vzajemne zavarovalnice)

Telefon št. 21-85. — Poštni predal 297.
Poštni čekovni račun št. 10.545.

ki je edino oupilarno varen zavod kmečkih občín. Za varnost jamči 16 kmečkih občín ustanoviteljic z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Nalagajte svoj denar v ta zavod, kjer je denar najbolj varen. Hranilne vloge obrestuje po 4°/_o, vezane na 3 mesece po 5°/_o. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami. V to hranilnico nalagajo sodišča in občine ter župni uradi denar mladoletnih, skrbilencev, preklicancev, ustanov in drugih javnih zakladov, varščin in zapuščin. Posojuje svoj denar na posestva in občinam proti amortizaciji in na menice proti mesečnemu odplačevanju. Hranilnica je pod nadzorstvom kralj. banskega komisarja.

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje ter kolesa

Adler-GRITZNER
Švicarski pletilni stroji
DUBIED

Igle in posamezni deli za vse sisteme strojev edino le pri trdki

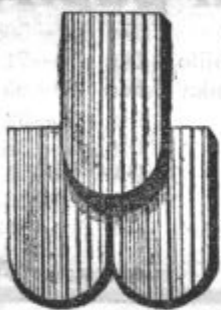
Jos. Petelinc,
Ljubljana

blizu frančiškanskega mostu ob vodi. Telef. št. 20-18
Brezplačen pouk v voženju. — Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju
Trgovina Levičnik

Oglasi v „Kmetem listu“ imajo uspeh!

Opeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo
hiš, iz znanih kar-
lovskih opekara

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo
za Dravsko banovino

„EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklam-
ne, časopise, knjige, večbar-
vni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge
narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500
zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar
predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog